

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520203472
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3520203472.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci spôsobilosti na právne úkony K. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. K. nad C., V. 1, toho času ÚVTOS Banská Bystrica, zast. procesným opatrovníkom Mesto Nové Mesto nad Váhom, na odvolanie K. A. proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 25. mája 2022, č.k. 8Ps/10/2020-150, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. obmedzil spôsobilosť K. A., nar. XX.X.XXXX, na právne úkony v rozsahu tak, že: - nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu pri hospitalizácii. Výrokom II. K. A., nar. XX.X.XXXX, ustanovil opatrovníka Mesto Nové Mesto nad Váhom. Oprávnením a povinnosťou opatrovníka je robiť za K. A., nar. XX.X.XXXX, všetky právne úkony, pri ktorých je spôsobilosť na právne úkony u K. A. obmedzená, teda najmä rozhodovať o jeho zdravotnej starostlivosti. Výrokom III. štátu náhradu trov konania nepriznal a výrokom IV. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka O. A., matka, podala na tunajší súd návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony K. A. v rozsahu rozhodovania o zdravotnej starostlivosti. Žiadala, aby súd K. A. nariadil ústavnú dlhodobú liečbu. Uviedla, že K. A. je psychiatrický pacient, je závislý na omamných látkach, bol hospitalizovaný v Považskej Bystrici, pričom hospitalizácia sa ukončila po 3 týždňoch kvôli covidu. Syn má agresívne správanie. Toho času je hospitalizovaný v Považskej Bystrici, volala RZP kvôli napadnutiu priateľa.

3. Súd vykonal dokazovanie a zistil tento skutkový stav: Navrhovateľka v priebehu konania zomrela. Svedkyňa E. A. uviedla, že nad K. A. by bol potrebný dohľad. On keď nemal vypité, bol v poriadku. Ak si vypil, zrejme bral aj drogy, bol agresívny. Býval s matkou, ktorá neskôr zomrela a zostal v byte bývať sám. Bol v podmienke, neskôr niečo spravil, potom bol v CPZ, on mal takých kamarátov, že mu mohli hocičo natlačiť do hlavy. Chodil k nej každý deň, alebo každý druhý, ona mu navarila, oprala, keď nemal vypité sa s ním dalo jednať. Keď bol podgurážený, bol agresívny. Nesúhlasila s tým, aby bola ustanovená ako jeho opatrovník. Znalkyňa MUDr. Andrea Žišková pri výsluchu uviedla, že u posudzovaného sú prítomné poruchy vyvolené užívaním psychotropných látok a to syndróm závislosti od alkoholu, marihuany a pervitínu. Ďalej je u neho stav po opakovaní intoxikačných psych. a poruchy správania s agresivitou nabudené psychotronickými látkami, tiež trpí poruchou osobnosti, ktorá je impulzívna a disociálna. S užívaním psychotropných látok začal už v predpubertálnom období, následne sa u neho vyskytlo disociálne konanie - krádeže, bitky, výtržníctvo. Ukončil len ZŠ, nevyučil

sa. Nemá osvojené pracovné návyky, nemá rozvinutú záujmovú sféru, žije sám, bez finančného príjmu. K svojmu stavu je nekritický, nemá potrebu úpravy životných podmienok, odmieta prestať brať drogy. V ambulantnej liečbe nespolupracuje, odmietol detoxnú injekciu, vysadil si lieky, prestal chodiť na kontroly. Počas hospitalizácie zatajil, že má halucinácie, bol prepustený, nakoľko napadol spolupacienta. Pod vplyvom psychotropných látok mal opakovane úrazy, ťažké intoxikácie aj so samovražedným konaním a agresívnym konaním voči okoliu, taktiež psychotické stavy, ktoré pretrvávajú aj po odznení intoxikácie, kedy je zvýšené riziko rozvoja schizofrenického ochorenia v budúcnosti. Vzhľadom k uvedenému posudzovaný nie je schopný zodpovedne vybavovať svoje záležitosti. Znalčka odporučila ho obmedziť v spôsobilosti k právnym úkonom tak, že nemôže rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá, čiže nemôže rozhodovať o spôsobe liečby, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu. Prognóza stavu je vzhľadom k jeho životným okolnostiam a postojom v súčasnosti nepriaznivá. Zo znaleckého posudku MUDr. Žiškovéj vyplýva, že obmedzovaný K. A. trpí duševnou poruchou. V popredí klinického obrazu sú Poruchy vyvolané užívaním viacerých psychoaktívnych látok - Syndróm závislosti od alkoholu, marihuany a pervitínu, v experimente užívanie LSD, kokaín, heroín, lysohlávky, extáza; opakované psychotické stavy navodené intoxikáciami drogami, i so samovražedným konaním; poruchy správania s agresivitou pod vplyvom psychoaktívnych látok a Zmiešaná porucha osobnosti - disociálna a impulzívna. Syndróm závislosti i Zmiešaná porucha osobnosti sú trvalého charakteru. Psychotické stavy a agresívne konanie sú prechodné stavy navodené psychoaktívnymi látkami. Abusus psychoaktívnych látok a činností je u posudzovaného prítomný od 10 rokov veku a podieľal sa na dysharmonickom odklone vo vývine jeho osobnosti: v úvode fajčil nikotínové cigarety a excesívne sa opíjal, od 12 rokov nasledovalo užívanie ilegálnych drog v širokom, dostupnom spektre, s rýchlym zvyšovaním dávok a frekvencie užívania, s rozvojom dependencie od alkoholu, marihuany a pervitínu, v intoxikačných stavoch hranie automatov. Od detstva pod vplyvom psychoaktívnych látok mal viaceré úrazy, vrátane úrazov hlavy, opakované ťažké intoxikácie i so suicidálnym /samovražedným/ konaním, s agresivitou voči okoliu, psychotické stavy s paranoidnými bludmi a halucináciami navodené intoxikáciou, no pretrvávajúce i po jej odznení, so značným rizikom rozvoja schizofrenného ochorenia v budúcnosti. K odvykacej liečbe má odmietavý postoj, počas hospitalizácií sa vyskytli poruchy správania s heteroagresivitou, tiež disimulácia halucinácií. V ambulantnej liečbe nespolupracuje, odmieta depotnú injekciu, svojvoľne si vysadzuje i tabletovú formu liekov, kontinuálne pokračuje v pití alkoholu a fajčení marihuany, inklinuje k pervitínu, ktorý užíva podľa dostupnosti, i napriek vedomiu rizika opakovania psychotických stavov s konaním ohrozujúcim seba a okolie, subj: "ja neviem povedať nie, drogy beriem, pretože sa po nich cítim lepšie, som sebedovejši, som viac v pohode... mňa zmenila psychiatria, nie drogy". V dôsledku duševnej poruchy je vyšetovaný obmedzený v schopnosti zodpovedne vybavovať svoje záležitosti. Ovládacie schopnosti sa posudzujú vo vzťahu ku konkrétnemu konaniu. Schopnosť zodpovedne vybavovať svoje záležitosti je u posudzovaného obmedzená čiastočne, v smere rozhodovania o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá. Vzhľadom k zdravotnému stavu i k životným okolnostiam posudzovaného, ako i zo spoločensky preventívnych dôvodov, odporúčam obmedziť ho v spôsobilosti k právnym úkonom tak, že nemôže rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá - nie je spôsobilý rozhodovať o spôsobe liečby, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu pri hospitalizácii. Vyšetovaný je schopný pochopiť význam súdneho konania a zmysel obsahu výsluchu. Súd má dodržať štandardné podmienky, aby výsluch prebehol vhodným a primeraným spôsobom s ohľadom na zdravotný stav vyšetovaného. Vývin posudzovaného bol modulovaný užívaním psychoaktívnych látok a disociálnym konaním /krádeže, ublíženie na zdraví, výtržníctvo/, v živote je neukotvený, ukončené má len základné vzdelanie, nevyučil sa, nemá osvojené pracovné návyky, je bez záujmovej sféry, slobodný, žije sám, bez finančného príjmu, bez zmysluplných cieľov či plánov do budúcnosti, ak, tak len vo formálne-verbálnej rovine, potreba abstinencie od psychoaktívnych látok uňho úplne absentuje "liečiť sa išiel kvôli mame, ale mama už nie je, tak nemá dôvod neužívať". Vzhľadom k uvedenému je prognóza stavu posudzovaného aktuálne nepriaznivá.

4. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obmedzovaný K. A. trpí duševnou poruchou. Ide o Poruchy vyvolané užívaním viacerých psychoaktívnych látok - Syndróm závislosti od alkoholu, marihuany a pervitínu, v experimente užívanie LSD, kokaín, heroín, lysohlávky, extáza; opakované psychotické stavy navodené intoxikáciami drogami, i so samovražedným konaním; poruchy správania s agresivitou pod vplyvom psychoaktívnych látok a Zmiešaná porucha osobnosti - disociálna a impulzívna. Syndróm závislosti i Zmiešaná porucha osobnosti sú trvalého charakteru. Psychotické stavy a agresívne konanie sú prechodné stavy navodené psychoaktívnymi látkami. U obmedzovaného je Abusus psychoaktívnych látok a činností prítomný od 10 rokov veku a podieľal sa na disharmonickom odklone vo vývine jeho osobnosti. Má odmietavý postoj k odvykacej liečbe, v ambulantnej liečbe

nespolupracuje. Schopnosť zodpovedne vybavovať svoje záležitosti je u posudzovaného obmedzená čiastočne, v smere rozhodovania o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá. Znalkyňa odporučila K. A. obmedziť v spôsobilosti k právnym úkonom tak, že nemôže rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá - nie je spôsobilý rozhodovať o spôsobe liečby, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu pri hospitalizácii. Prognóza stavu posudzovaného je aktuálne nepriaznivá s poukazom na to, že v živote je neukotvený, ukončené má len základné vzdelanie, nevyučil sa, nemá osvojené pracovné návyky, je bez záujmovej sféry, slobodný, žije sám, bez finančného príjmu, bez zmysluplných cieľov či plánov do budúcnosti, nemá záujem sa liečiť. Skutočnosti, ktoré vyplynuli zo znaleckého dokazovania, korešpondujú s vyjadreniami svedkyne E. A., starej matky obmedzovaného, ako so skutočnosťami tvrdenými navrhovateľkou v návrhu. S poukazom na vykonané dokazovanie súd podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka K. A. čiastočne pozbavil spôsobilosti na právne úkony a to v rozsahu, že nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu pri hospitalizácii. Osoba, ktorá je obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, nemôže samostatne robiť úkony, vymedzené v rozhodnutí, tejto osobe je potrebné ustanoviť opatrovníka. Súd K. A. ustanovil opatrovníka - Mesto Nové Mesto nad Váhom, v ktorom dlhodobo žije (toho času sa nachádza vo výkone väzby). Mestu sú známe pomery na strane obmedzovaného, je predpoklad, že bude vykonávať funkciu opatrovníka na prospech opatrovaného. Súdu sa nepodarilo zistiť inú vhodnú osobu, ktorá by vykonávala funkciu opatrovníka K. A., na dopyty viacerým príbuzným osobám K. A. tieto súdu oznámili, že nesúhlasia s vykonávaním tejto funkcie. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, pretože nevzhliadol dôvod na iné rozhodnutie o trovách konania.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie K. A., v ktorom uviedol, že v rozsudku sú uvedené nepravdivé skutočnosti a preto žiada o nové prejednanie veci. Keď bol na slobode mal priateľku a pravidelný príjem. Jeho zdravotný stav narušila psychiatrická ambulancia v Považskej Bystrici, kde mu podávali lieky bez jeho súhlasu. Jeho zdravotný stav sa upravil na psychiatri vo Veľkom Záluží, kde absolvoval dobrovoľnú liečbu. Agresívne správanie sa skončilo keď prestal užívať drogy, začal sa venovať športu a rôznym iným aktivitám, čo môže potvrdiť jeho teta. Žiadal zrušiť rozsudok, vec znovu prejednať.

6. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379 CSP v spojení s § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

8. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

9. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

10. Podľa § 248 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Podľa ods. 2 ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

11. Preskúmaním odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie rozhodol správne a v súlade so zisteným skutkovým stavom. Na zdôraznenie jeho správnosti odvolací súd len podčiarkuje, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie, a to zo znaleckého posudku mal aj odvolací súd za preukázané, že obmedzovaný K. A. trpí duševnou poruchou, pričom ide o Poruchy vyvolané užívaním viacerých psychoaktívnych látok - Syndróm závislosti od alkoholu, marihuany a pervitínu, v experimente užívanie LSD, kokaín, heroín, lysohlávky, extáza; opakované psychotické stavy navodené intoxikáciami drogami, i so samovražedným konaním; poruchy správania s agresivitou pod vplyvom psychoaktívnych látok a Zmiešanou poruchou osobnosti - disociálna a impulzívna. Syndróm závislosti i Zmiešaná porucha osobnosti sú pritom trvalého charakteru. Psychotické stavy a agresívne konanie sú prechodné stavy navodené psychoaktívnymi látkami. U obmedzovaného je Abusus psychoaktívnych látok a činností prítomný od 10 rokov veku a podieľal sa na disharmonickom odklone vo vývine jeho osobnosti. Má odmietavý postoj k odvykacej liečbe, v ambulantnej liečbe nespôlupracuje. Schopnosť zodpovedne

vybavovať svoje záležitosti je u posudzovaného obmedzená čiastočne, v smere rozhodovania o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá. Znalkyňa odporučila K. A. obmedziť v spôsobilosti k právnym úkonom tak, že nemôže rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, ktorá mu má byť poskytnutá - nie je spôsobilý rozhodovať o spôsobe liečby, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu pri hospitalizácii. Prognóza stavu posudzovaného je aktuálne nepriaznivá s poukazom na to, že v živote je neukotvený, ukončené má len základné vzdelanie, nevyučil sa, nemá osvojené pracovné návyky, je bez záujmovej sféry, slobodný, žije sám, bez finančného príjmu, bez zmysluplných cieľov či plánov do budúcnosti, nemá záujem sa liečiť. Skutočnosti, ktoré vyplynuli zo znaleckého dokazovania, pritom korešpondujú s vyjadreniami svedkyne E. A., starej matky obmedzovaného, ako i so skutočnosťami tvrdenými navrhovateľkou v návrhu. Vzhľadom na vyššie uvedené teda súd prvej inštancie správne K. A. čiastočne pozbavil spôsobilosti na právne úkony a to v rozsahu, že nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní, užívaní liekov, o čase, mieste a dĺžke liečebného pobytu pri hospitalizácii. Rovnako správne K. A. ustanovil opatrovníka - Mesto Nové Mesto nad Váhom, v ktorom dlhodobo žije (toho času sa nachádza vo výkone trestu).

12. V danom prípade teda súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a správne rozhodol, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).